

Ábyrgdarloysi sett í system

Rógvi Thomsen

Tann 8. august hevur landstýrismaðurin í Mentamálum, Bjørn Kalsø, sett í gildi: “Kunngerð um skipan og læring í forskúla.” Henda kunngerð hevur, síðani hon fyrstu ferð kom í ljósmála í november 2010, fingið eina óvanliga kaldiga móttøku, og hevur verið skrivað upp í fleiri leypar um, hví hon ikki eigur at verða sett í gildi.

Einastu, ið hava viðmælt henni, er Føroya Lærarafelag. Og kemst tað allarhelst av, at kunngerðin stórt sæð bara tekur fyrlit fyri lærarastættini, meðan pedagogar, ið eru nevndir í § 6, stk. 3: “Skipað samstarv skal vera millum lærararog pedagogar í forskúla, byrjanarundirvísing og frítíðarskúla”, hava verið hildnir heilt uttanfyri, bæði fakliga og viðvíkjandi innihaldinum í hesum forskúlanum og hesi kunngerð - so nógv virði er í hesum føgru orðunum. Tvørfakligt samstarv millum pedagogar og lærarar, ið øll

grannalond okkara leggja stóran dent á, er bara orð í kunngerðini; í tí veruleika, kunngerðin er grundað á, er tað ikki til, har er bara hugsað um undirvísing og skúla í forskúlafatanini hjá Menta-málaráðnum – ikki læring. Hví sigi eg so?

Tann 10. apríl 2013, svarar mentamálaráðharrin einum fyrispurningi um forskúlar í lögtinginum. Hann sigur m.a.:

Mentamálaráðið hevur gjørt uppskot til kunngerð um skipan og læring í forskúla. Kunngerðin hevur heimild í § 4, stk. 4 í fólkkaskúlalógini. Harumframt eru í §§ 10 og 18, stk. 3 í fólkkaskúlalógini ásetingar um innihaldið í forskúlanum, samstarv millum lærarar og pedagogar og dagliga undirvísingartíð hjá næmingum í forskúlaflokki.

Kunngerðin verður royndarkoyrd í lýtuni, í samband við teir forskúlar, sum eru. Ávegis eftirmeting hevur verið, og onkrar dagfóringar eru gjørdar, so kunngerðin kann verða sett í gildi. Ætlanin er at lýsa kunngerðina seinni í ár.

Løgtingið 10. apríl 2013

Har eru trý viðurskipti í hasum svarinum, ið ikki eru í samsvari við veruleikan:

1. Samstarvið millum

pedagogar og lærarar er ein viðfáningur, og er einans bygt á fortreytirnar hjá skúlanum, pedagogiskt og fakliga.

2. Kunngerðin verður royndarkoyrd í lýtuni. Hatta má vera mest ivasama roynd nakrantíð, uttan innihald, mið og mál.

3. Ávegis eftirmeting hevur verið. Eingin ávegis eftirmeting hevur verið. Í øllum førum ikki sambært teimum skjølum, eg havi lisið

Men tað er rætt, at kunngerðin varð sett í gildi seinni í ár, beint ímóti stórt sæð øllum fakligum tilmælum.

Eg havi sjáldan fyrr sæð eitt so vánaligt úr hondum greitt forarbeiði til nakra kunngerð, sum tað, ið her er farið fram.

Sjálvur havi eg skrivað tvær drúgvar greinar í Sosialinum í vikuni, ið er um at fara, har eg grundgevi fyri tí eg sigi omanfyri, og har niðurstøðan er:

Grundað á eina fakliga meting í mun til tað, vit vita um menning og læring hjá børnum, kann ikki tilráðast at seta kunngerðina um forskúlar í verk, í tí líki hon er. Hon røkkur ikki teimum krøvum, vit mugu seta fyri hóskandi avbjóðingum hjá børnum millum 6 og 7 ár, og livir ikki upp til fakpedagogisku krøvini á økinum.

Kunngerðin og royndin byggir hvørki á føroyska vitan á økinum, altjóða vísindaligar kanningar ella á royndirnar í hinum Norðurlondum, ið hava serstøk tilboð til tey 6 til 7 ára gomlu: Finland, Svøríki og Danmark.

Viðvíkjandi royndini kann sigast, at eingin verulig eftirmeting hevur verið av henni, tí er tað eisini torført at síggja, hvat Menta-málaráðið grundar hetta á: “Staðfest verður, at skipanin hevur virkað væl og verður kunngerðin tí sett í gildi.”

Tann synergieffekt og dygd í tilboðnum, ið kann standast av tvørfakligum samarbeiði millum tveir fakbólkar í arbeiðinum við hesum aldursbólkinum, er heilt burtur, og tað, hóast annar fakbólkurin er serliga útbúgvinn til at arbeiða við teimum 6 til 7 ára gomlu.

Eitt sindur margháttligt er tað eisini, at alt bara verður grundað á bert ein forskúla, sjálvt um landstýrismaðurin 10. apríl sigur: “teir forskúlar, sum eru.” Vit hava hóast alt aðrar forskúlar, harumframt hava vit drúgvar royndir við skúlabólkum fyri tey 6 til 7 ára gomlu á dagstovnum okkara, hví hesin partur ikki er við, tá ið ein so týðningarmikil avgerð verður tikin, kenst heldur ikki serliga trygt.

Trengri vit skipa karmarnar um lívið hjá børnunum og fyrr í lívi teirra, størri er vandin eisini fyri, at tey seinni í lívinum fáa sosialar og psykiatriskar diagnosur og trupulleikar við læringini.

At tað harumframt skal arbeiðast við at bróta sosiala arvin átti at verið eyðsýnt, serliga við Pisakanningunum í huga.

Tað er týðningarmikið, at vit taka røttu avgerðina, hvat skal henda við lívinum hjá teimum 6 til 7 ára gomlu, annars kunnu vit gera óbótaligan skaða, slík avgerð kann ikki verða merkt av tilvild.

Henda niðurstøða mín er enn galdandi og standi eg við, hóast kunngerðin er sett í gildi.

Eitt er at blaka torvold í eyguni á fólki við deyðum lutum, sum tunlum og makreli. Men at fara soleiðis fram, og gera tað mótvegis livandi børnum er beinleiðis ábyrgdarleyst.

Kærleika - eisini til næstan – ikki einans til sjálvan seg

Dagfinnur Danbjørg

Longu sum barn sá og upplivdi eg munin millum Kristusar næstakærleiks- og Antikristusar eginkærleikslæru og harav góðu og vánaligu fylgjum, ið stóðust av hesum báðum grundsjónarmiðum eisini í politiskum høpi. Hesin munurin ger seg eisini galdandi dagin í dag, kanska í nógv størri mun enn

áður.

Tú kundi tá skjótt fata og síggja í praksis, at tey meira sosialt orinteraðu høvdu eyga fyri teimum mongu, sum høvdu brúk fyri eini hjálpanði hond: einkjum og faðirleysum – gomlum og sjúkum og øðrum við, sum livdu á lívsins skuggasíðu. Næstakærleiki í praksis.

Vit sóu og upplivdu, hvussu næstakærleiksboðskapurin varð praktiseraður, meðan antikristsviðhaldsfólkið á høgravongi gálvaðu og lögdu forðingar fyri hjálpani. Og enn standa hesu somu í kø og siga: Vit eru frelst við trúgv. Gerningar hava als einki at siga. Ein avnoktan av hægsta boði, og av Jakupi, ið sigur, at

trúgv uttan gerningar er deyð, og av frágreiðingini um á evsta degi, har m.a. stendur, at alt tað, tit hava gjørt móti einum av mínum teimum minstu, tað hava tit eisini gjørt móti mær, meðan tað mótsetta, at tað tit ikki hava gjørt fyri ein av mínum teimum minstu, tað hava tit heldur ikki gjørt fyri meg. Tey, ið hava framt góðu gerningarnar skulu inn í Ríkið saman við Honum, meðan hini skulu út í Myrkrið stendur eisini skrivað. Mann skal vera óalmindiliga heiðin og antikristvínarlíga ávirkaður, um mann ikki skilir frammanfyristandandi. Og um mann framvegis tvíheldur um nonsensútsøgnina: Frelstur við trúgv – gerningar

hava onki at siga - sá lades alt háb ude, sum danir plaga at siga í slíkum førum.

Politisk eru tey flestu, ið ikki góðtaka næstakærleiksgerningar heimahoyrandi í Fólkaplokinum ella millum onnur ekstremt høgravend, sum byggja alt virksemin á: eg, meg og mitt. Tað er bert tann alvorligi vandin við stríðnum fyri Mammon og øllum jarðiskum virðum, at endaúrlitið kann gerast ræðuligt - tí skrivað stendur eisini: Hvat gagnar tað manni, um hann vinnur allan Heiminn, men má bota við sál síni?

Vónandi skilja fleiri – hví høgravend brúka so stóra orku upp á, at tilræna teimum

múgvandi meira, meðan tey minnimentu verða við sviðið so. Hetta er í fullum samsvari við høgraradikala antikristna læru og linju. Óskiljandi at tey sleppa at halda áfram við svikinum nærum uttan mótstøðu. Vit eiga og kunnu seta teimum fótin í hurðina.

Málið má vera, skjótast tilber at koppa antikristskósini og seta næstakærleikskósina í háseti.

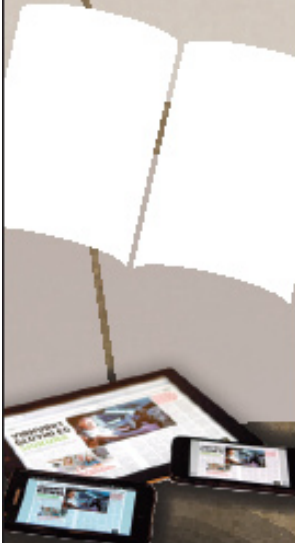

SOSIALURIN

NÚ Á

IPHONE

OG IPAD

Nú ber til at keypa og lesa Sosialin á iPhone og iPad – eins og øllum øðrum snildfonum

Talan er um somu e-útgávu, sum selstastu árlin hevur verið tøk á www.sos.fo

E-blaðið kann keypast í lagastovu á www.sos.fo fyri 110 krónur, ella tíð talanar tær held upp á hesa tænkastu. Tað kostar 75 krónur um mánaðin, og tá kanst tú bæði lesa blaðið á tíni iPhone, tínum iPad, á aðrari snildfönn eisini og t øllum teimum.